

Moscow X

David McCloskey bij Boekerij:

Standplaats Damascus

Moscow X

David McCloskey

Moscow X

Vertaald door Marieke van Muijden en Jan van den Berg

ISBN 978-90-492-0635-2

ISBN 978-94-023-2804-2 (e-book)

NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Moscow X*

Vertaling: Marieke van Muijden en Jan van den Berg

Omslagontwerp: Swift Press, bewerkt door Pinta Grafische Producties

Omslagbeeld: © iStock, Shutterstock

Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2023 David McCloskey

© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Voor Abby, mijn liefste

Ze houdt, houdt van bloed

Deze Russische aarde.

– Anna Achmatova, uit *Anno Domini MCMXXI*

Deel I

Zagovor / Complot

Doesjanbe, Tadzjikistan, heden

Zo belandde Artemis Aphrodite Procter op het strafbankje.

Ze werd wakker in het duister, de lucht doordrongen van een vreemde muskusgeur, en haar tanden klapperden als opwindspeelgoed. Haar oogleden waren zwaar, wilden niet open. Hardhout deed haar huid verkillen. Door een waas van zwarte krullen knipperde Procter met haar ogen en keek ze naar de andere kant van een kamer die ze niet kende.

Toen voetstappen, en een hand met harige knokkels die zachtjes het haar van haar gezicht tilde. Er knielde een man bij haar neer en hij zwaaide.

‘Goedemorgen, Artemis,’ zei hij in opgewekt Russisch.

Haar hoofd duizelde en kolkte, gedachten die verloren gingen in de duisternis. Ze nam de kamer in zich op. Een tafel, twee stoelen naast een raam. Haar onderbroek met ananasprint verfrommeld op de vloer. Een lege wodkaflles op zijn kant, met een rand paarse lippenstift die niet van haar was rond de hals.

Ze ging tegen een bank rechtop zitten, poedelnaakt en koud. De Rus liep naar een leunstoel bij het raam. Hij stak een sigaret op. Ze trok haar knieën tot haar borst op en sloot haar ogen, omdat de kamer draaide.

‘Wat een avond,’ zei de Rus. ‘Ik heb dingen gezien die geen man ooit zou moeten zien.’ Daarna klakte hij met zijn tong. ‘Klein monster.’

‘Wie ben jij?’ vroeg Procter ook in het Russisch. Ze had haar ogen nog steeds stijf dichtgeknepen – door het licht draaide, kantelde alles.

‘Anton,’ zei hij.

Na een minuut wankelde ze overeind en zocht ze om zich heen naar haar kleding. Naast haar onderbroek zag ze alleen haar leren jasje en bemodderde Reeboks. Het viel haar ook op dat er een gat in haar geheugen was geblazen, niets dan zwart vanaf het moment dat ze de avond

tevoren iets te drinken had besteld. Ze was samen met een Russische kandidaat-informant geweest, een feestbeest uit Moskou met toegang tot zwaardere huurmoordenaars: het Kremlin, de veiligheidsdienst. Die was nu dood of hij was hierbij betrokken. Waarschijnlijk allebei.

Nu het beeld niet meer draaide ontwaarde Procter door het raam de goud met blauwe koepel van de Nationale Bibliotheek. De lichte regen tikte tegen het glas. Op de tafel voor Anton stonden borden eten uitgesteld. Het leek paardenvlees te zijn met draderig gefrituurd deeg en vet-tige rijst.

Met moeite werkte Procter zich in haar onderbroek en de Reeboks, waarbij ze twee keer bijna haar evenwicht verloor. Ze wachtte even voordat ze het jasje aantrok. Ze voelde aan de voorkant en ontdekte dat haar telefoon, sleutels en stiletto uit haar zakken waren verdwenen. Toen liet ze zich in de stoel tegenover de Rus vallen.

Anton grinnikte. 'Artemis Aphrodite Procter. Standplaatschef bij de CIA. Onderbetaalde ambtenaar. En, volgens mijn bronnen, weer gepasseerd bij de promotie binnen MI6. Nogal een val van Amman naar een achterlijk gat als Doesjanbe. En dat allemaal door niet nader gespecificeerde beslissingen.'

'Mijn beslissingen,' zei Procter, 'waren bijzonder specifiek.'

Anton klapte in zijn harige handen en lachte, de sigaret nog tussen zijn tanden geklemd. 'Ja, die goeie Procter. Seksuele zwerflust. Abnormaal met bepaalde...' Hij staarde haar ernstig aan. 'Driften.'

'En met Russisch bloed aan de handen,' zei ze.

Er trok een schaduw over zijn ogen. Hij drukte zijn sigaret uit op een koperen asbak en begon eten op een bord te scheppen. In een glazen fles stond een liter gistende paardenmelk te zweten. Dat was positief aan Doesjanbe: de paardenmelk. Maar toen Anton een beker voor haar inschonk, kiepte ze de melk op de grond.

De Rus gniffelde en stapte over de glibberige witte poel heen om een vaalgele map van de bank te pakken. Die gaf hij aan Procter, waarna hij zich op zijn eten richtte. 'Natuurlijk beschikken we over veel meer foto's. Dit is maar een opwarmertje. Er waren er bijvoorbeeld ook een paar van jou op je buik, maar ik denk niet dat die hiertussen zitten. Ik moet wel zeggen dat ik nieuwsgierig ben naar de tatoeages. En waarom negen? De

verhalen zullen ongetwijfeld opwindend zijn. Hoe dan ook, kijk maar even.' Hij begon met zijn handen te eten.

Procter bladerde door een stapel naaktfoto's die waren genomen terwijl ze was verdoofd. Sommige getuigden van behoorlijk wat verbeeldingskracht, kunstzinnigheid zelfs. Twee of drie foto's waren nagenoeg perfect: de belichting, de energie, de intieme hoeken; allemaal legden ze de animale geesten van haar seksuele identiteit vast, zoals Procter het zag. Andere foto's waren banaal en opzichtig, zelfs op de smerigste vleesmarkt niet het verhandelen waard. Procter, wie schaamte vreemd was, vond ze geen van alle gênant. Ze dacht dat haar tieten er over het algemeen goed uitzagen. Ze gooide de map in de plas paardenmelk. 'Flikker toch op.'

Anton stak weer een sigaret op. 'Artemis, alsjeblieft. Als je niet meewerkt, dan worden deze ongelukkige foto's online gezet. En dan maken we bekend dat je van de CIA bent.'

'Dat doen jullie toch wel, Anton. Of niet soms? Waar is mijn broek, verdomme?' De wereld draaide of kantelde niet langer. Langzaam stond ze op en liep ze de kamer rond.

'Je wordt naar huis gestuurd, Artemis. Weer een smet op je blazen.'

'Dat is een verkoopverhaal van niks. Het doel van dit alles is om mij naar huis te sturen. Je hebt het op mij gemunt omdat ik graag Russen onder handen neem. Je wilt dat ik vertrek. Hoe dan ook, je moet in een betere fotograaf investeren, want een deel hiervan' – ze prikte met een vinger naar de met melk doordrenkte map – 'is vreselijk. Dit is mijn antwoord: Fuck you. Ik ga nu weg en meld dit aan Langley en de ambassadeur. Wacht, nog een beter idee. In plaats van een telegram op te stellen waarin jij overkomt als een eikel, waarom spioneer je niet voor mij? Wat zeg je daarvan?'

Anton blies een rookstroom uit over het eten. 'Kappen nou, Artemis.'

Procter glimlachte. 'Volgens mij begrijpen we elkaar. Goed, waar is mijn broek?'

Ze gooide een paar kussens van de bank op de vloer in een vruchteloze zoektocht, nogal overstuurd over de verdwenen spijkerbroek. Dat druiste in tegen de regels, dacht ze. Het was onprofessioneel, gemeen. Een paar minuten zette ze de kamer op zijn kop, terwijl Anton zat te roken. Hadden ze haar broek weggegooid?

‘Kom op, Anton. Het is koud en ik ben een fatsoenlijke vrouw. Ik kan hier toch niet weghuppelen in een ananasonderbroekje en een leren jas-je?’ Ze boog zich met haar handen in de zij over hem heen, terwijl hij de sigaret liet opbranden. Door zijn lachje bij het woord fatsoenlijk stroomden er duistere fantasieën door haar hoofd.

‘Artemis, denk aan je Standplaats. Als je naar huis gaat, hebben ze geen chef. Ik heb ook gehoord dat een van je collega’s recentelijk is vertrokken. Vervelende medische situatie.’

Twee maanden eerder hadden Procters plaatsvervangende chef van de Standplaats en zijn gezin bij het wakker worden in hun appartement last gehad van duizeligheid en hoofdpijn. Zijn vrouw werd aan één oog blind. Procter vermoedde een gerichte Russische aanval. Het Havanasyndroom. Microgolven die godbetert je brein kookten.

Anton glimlachte en richtte zijn blik op haar blote benen.

Procter keek kwaad en staarde naar Antons broek. Er klonk een sirene door haar schedel.

Toen legde Procter haar hand om de lege wodkaflles en sloeg ze die tegen de tafel kapot, zodat er een mooi gekartelde hals ontstond. Nog voor Anton kon wegduiken mepte ze hem in zijn gezicht en beet het glas in het vlees van zijn linkerschouder, waar het gewoon bleef zitten, met een paars glanzende rand die recht op het plafond wees.

Met een brul probeerde Anton op te staan en het glas los te trekken, maar ze schopte hem in de borst en hij viel achterover in de stoel. Bloed stroomde over zijn wang. Ze stompte hem op zijn neus, nogmaals, een derde keer, tot ze een bevredigend vochtig gekraak hoorde. Er ontsnapte een ruwe kreun aan zijn lippen. Vervolgens griste ze de melkfles van tafel en sloeg die op zijn schedel kapot. Zijn hoofd zakte in en de melk en het bloed vermengden zich tot roze vlechtjes.

Procter gooide de tafel om, smeed die tegen de muur en trok er een versplinterde poot af om Antons linkerknieschijf daarmee tot moes te slaan. Na een reeks klappen begon het waas van haar woede wat op te trekken. Ze gooide de tafelpoot weg en gaf hem een klapje tegen zijn wang om hem bij te brengen. Dat lukte niet.

‘Anton,’ zei ze, ‘wakker worden. Ik liet me een tikkeltje gaan. Anton,

kun je me horen?’ Een paar keer knipte ze voor zijn gezicht met haar vingers. ‘Anton?’

Twee vingers in zijn hals. Ze voelde een hartslag.

Nooit gedacht dat ze blij zou zijn met een levende Russische inlichtingen-officier, maar godzijdank.

Toen keek ze de vernielde kamer rond en uit het raam en vroeg ze zich af of zijn partners of een team via een camera meekeken. Ze wurmde zijn broek van zijn benen en trok die zelf aan. Tegen de bewusteloze Rus zei ze: ‘Je verdiende loon nadat je mijn spijkerbroek hebt gejat.’

Hij was veel langer en dikker, dus rolde ze de pijpen zo’n dertig centimeter op en trok ze de riem zo strak mogelijk. De map met naaktfoto’s verdween in haar zak. Toen haalde ze hem weer tevoorschijn en bladerde ze door de foto’s tot ze de juiste vond: een mooi kiekje dat haar soepelheid en ruwe vrouwelijkheid liet zien. Haar stille kracht. Ze maakte een prop van de foto en stopte die in Antons onderbroek. Daarna vertrok ze.

De dag verstreek. Bij de ambassade was er een partijtje redetwisten met een eikel van een ambassadeur. Ze stuurde een telegram waarin ze de hele toestand uit de doeken deed en ontving een gemeen antwoord van de directeur en de bureaucraten van Langley. Daarna een afgemeten gesprek met plaatsvervangend directeur Bradley, waarvan de woorden en de toon klonken als wat je je geliefde hond toefluistert voor je die laat inslapen.

Etenstijd: de foto’s verschenen op verschillende anonieme websites en de links werden door Russische bot-accounts op socialmediaplatformen verspreid. Ook maakten ze bekend dat Procter de chef van Standplaats Doesjanbe was.

Later die avond arriveerde het officiële telegram waarin ze werd gesommeerd naar Langley terug te komen. Einde van de tournee: stap morgenochtend op het eerste vliegtuig het land uit. Ondersteunend personeel zou haar appartement ontmantelen en haar spullen naar Virginia versturen. Met de aanval was een hele reeks Tadzjiekse wetten overtreden en, belangrijker nog, was het schrikbeeld gewekt van een Russische vergelding voor het in het ziekenhuis laten belanden van

een – zoals de CIA sindsdien had ontdekt – hooggeplaatste, uit Moskou uitgezonden inlichtingenofficier. De artsen verwachtten dat hij zou herstellen, zo stond in een memo van een Tadzjiekse verbindingsofficier, die in ruil voor geld meer dan de toegestane informatie met de CIA deelde. Maar Anton zou er wel iets aan overhouden, namelijk een netwerk aan littekens, slepen met zijn been door Procters behandeling van zijn knie en, dankzij een fles paardenmelk, de altijd aanwezige schim van afgenomen geestelijk vermogen. Een paar onverschrokken Standplaatsmedewerkers organiseerden een haastig afscheidsfeestje voor de chef, compleet met een taart met ongepaste boodschap (WE ZULLEN JE MISSEN, CHEF).

Toen iedereen die avond van de Standplaats was vertrokken sloot Procter haar computer af en legde ze de harde schijf in de kluis. Er viel weinig in te pakken: in haar steriel ingerichte kantoor stonden geen familiefoto's, waren er geen *Me-wall* of geschenken en snuisterijen te vinden, geen kunst. Ze had het op geen enkele manier gedecoreerd. Haar enige uitspatting was een honkbalknuppel met de handtekening van elk lid van het Cleveland Indians World Series-team van 1997: Procters geheime bestuursrecept om de productiviteit van de Standplaats een oppepper te geven. In Damascus had er een jachtgeweer in haar kantoor gelegen, maar daar was in Amman over geklaagd, en nu had ze die honkbalknuppel. Die verplaatste ze nogal eens: ze keek er verlangend naar tijdens ops-vergaderingen in de ochtend, hij leunde in een hoek tegen de muur, in het zicht tijdens video-overleg met het hoofdkwartier.

Procter zwaaide de knuppel in een flauwe boog door de gerecyclede lucht van haar kantoor. In Doesjanbe kon ze niet blijven, dat wist ze, maar ze haatte de drukte van het hoofdkwartier, waar het wemelde van de griezels die hun honger naar toegang en donuts belangrijker vonden dan de vruchten van spionage. Wat een klotedag.

Ze liet de knuppel neerkomen op de spaanplaat tafel in haar kantoor. Er verscheen een scheur. Nog een keer en de tafel barstte. Ze bleef doorgaan tot er alleen nog maar aanmaakhout over was en ze hevig zweette. Ze deed de lichten in haar kantoor uit en met de honkbalknuppel over haar schouder begon ze de Standplaats af te sluiten.

Het hoofdkwartier, godallemachtig. Maar wat moesten ze anders met

Procter, een impulsieve onverlaat alsook een gerespecteerde chef en operator met jaren ervaring in het buitenland?

Ze zat op het strafbankje. Een termijn van twee jaar bij het hoofdkwartier onder streng toezicht. Als die naar tevredenheid was afgerond kon ze op een dag misschien weer leiding aan een Standplaats geven. Ze was namelijk competent, geen broddelaar die geen missies kon leiden, en plaatsvervangend directeur Bradley had erop gezinspeeld dat hij iets belangrijks voor haar zou zoeken. Procter controleerde dat er geen papieren op de bureaus lagen. Ze vergewiste zich ervan dat de kluizen dichtzaten. Toen draaide ze voor de laatste keer het slot op de zware metalen deur van Standplaats Doesjanbe dicht.

2

Langley

De ochtend na haar aankomst in Amerika wachtte Procter, met een jetlag en oren die tuitten van de uitputting, op haar bespreking met Ed Bradley, de plaatsvervangend directeur van de CIA. Procter zat op een van de banken op de gang van zijn kantoor op de Zevende Verdieping. De wachtruimte kwam regelrecht uit een overheidsaanbestedingscatalogus: al het meubilair in donker nephout, hier en daar een stukje eraf, afgebladderd of gebarsten. Een licht bevlekte salontafel lag bezaaid met tijdschriften. Zoals in alle wachtruimtes overal en altijd was het leesmateriaal, net als het meubilair, hopeloos verouderd.

Toen ze eindelijk naar binnen mocht zat Bradley aan zijn bureau over de MLP gebogen, een beveiligde telefoon ter grootte van een printer waardoor de veertien directeuren nationale veiligheid met elkaar in verbinding bleven. Een knop voor de directeur, de adviseur nationale veiligheid, de minister van Binnenlandse Zaken, van Defensie, enzovoorts. De grote ramen in zijn kantoor boden uitzicht op de bomen langs de Potomac, die nu felgoud, -rood en -oranje kleurden. Bradley was bijna een meter negentig, een voormalig linebacker aan de universiteit van Texas en een legendarische caseofficer die na zijn werk als hoofd van de Divisie Nabije Oosten met pensioen was gegaan. Een nieuwe directeur had hem gevraagd terug te keren als plaatsvervanger. Procter en hij kenden elkaar al tientallen jaren.

De Me-wall achter Bradleys bureau was bijna leeg, precies zoals ze het zich herinnerde. Op het lage dressoir stonden wel foto's van zijn vrouw en dochters, alsook een paar geschenken van bijzondere vrienden. Procter herkende een stuk verwrongen metaal van die keer dat ze honderd jaar geleden had geholpen het portier uit een Mitsubishi Pajero te blazen in het centrum van Damascus. Aan de muur waren Bradleys favorieten ge-

hangen: een geneutraliseerd raketafweersysteem dat hij cadeau had gekregen als leider van het Stinger Program tegen de Sovjets in Afghanistan en, recenter, een speer voor geheime actie in Oekraïne tegen de Russen.

Procter schuifelde naar een stoel buiten het bereik van de afvuurinrichtingen, terwijl Bradley het systeemkaartje van acht bij dertien bekeek waarop zijn agenda voor die dag stond. Hij liet een blik van walging gaan van het kaartje naar de MLP, alsof hij zijn volgende taak onverteerbaar vond. Het kaartje verdween in zijn zak toen hij opkeek en haar zag. Hij wierp haar een zuinig glimlachje toe.

‘Een nieuwe eeuw,’ zei ze weemoedig en ze staarde naar de afvuurinstellingen. ‘Een nieuwe financiële injectie voor de Russische zinken doodskistenindustrie. Niets nieuws onder de zon, en zo. Amen.’

Bradley zei amen en omhelsde haar stevig. ‘Artemis, red je het een beetje?’

‘Fantastisch, Ed.’

Hij grimaste. ‘Het spijt me. Die verdomde Russen.’

‘Dat zouden we hier op een t-shirt moeten zetten.’

‘Krijg je wat je nodig hebt? Dokters en psychologen zeggen...’

Ze stak haar hand op. ‘Ik zit op het strafbankje, dat snap ik. Maar parkeer me niet langs de zijlijn. Het gaat prima, ik moet alleen een klusje hebben. Iets te doen.’

‘Je zou echt moeten rusten.’

‘En wat doen, dan?’

‘Ik zou zeggen, zorgen dat het echt goed gaat. Maak je hoofd leeg.’

‘Kom op, Ed. We kennen elkaar al meer dan twintig jaar. Dat is een gepasseerd station.’

‘Ik maak me zorgen om je, Artemis.’

Verdriet flakkerde door Bradleys stoïcijnse masker, maar dat verdween toen Procter een smakkend geluid maakte.

‘Je wordt soft op je ouwe dag, Ed. Lieve hemel, ik heb toch gezegd dat het prima gaat. Als je wilt dat het niet prima gaat, stuur die ouwe Artemis dan vier maanden op administratief verlof, zodat ik mezelf de dood in kan drinken in het centrum van Reston. Wil je dat? Dat de politie je thuis opbelt, omdat ik de ene na de andere tequilashot achterover sla en op de parkeerplaats over de CIA loop te tieren?’

‘De directeur wilde je ontslaan. Zei dat hij dat gedaan zou hebben als dit een normale organisatie was.’

‘Een normale organisatie had me nooit in dienst genomen. Goed, hebben de Ivans al een protest ingediend?’

‘Nog geen piep.’

‘En hoe denken wij te reageren?’

Bradley wendde zijn blik af. Balde zijn vuist.

‘Tering, Ed. Echt? Niks? Die Ivans hebben me gedrogeerd en een heel stel naaktfoto’s genomen. Ze hebben mijn plaatsvervanger met gerichte energie aangevallen.’

‘Dat onderzoek loopt nog, Artemis.’

‘We hebben een analyse uitgevoerd waarmee we hebben bewezen dat er drie dagen voor het gebeurde moordteams in Doesjanbe zijn aangekomen.’

‘En ik ben het eens met die analyse. Ik zeg alleen maar dat het onderzoek nog loopt. En dat het Witte Huis tot nu toe niet erg happig is op het steunen van een agressieve vergeldingsactie.’

Procter kreunde. ‘Als we niets doen, blijven de Russen porren. Het zijn barbaren zonder grenzen of moraal, Ed. Zo opereren ze. Dit gaat ook niet over mij. De afgelopen pak ’m beet tien jaar hebben we allemaal gezien hoe Poetin de CIA en de Verenigde Staten ongestraft porde, duwde en gewoon met ons liep te kloten. Hij gaat te ver, wij doen niets. Hij valt Georgië binnen. Hij verdeelt Oekraïne, zet aan tot een laagwaardige opstand, valt het land vervolgens echt binnen en begaat een bizarre berg oorlogsmisdaden. Hij sluit het elektriciteitsnet af. Hij rommelt rond in ons netwerk, is god mag weten wat van plan...’

Vriendelijk stak Bradley een hand op, waar Procter straal aan voorbijging. ‘Hij heeft ons bestookt met golven cyber- en ransomwareaanvallen. Zijn monsters hebben over de hele wereld mensen vergiftigd en vermoord: in Groot-Brittannië, Bulgarije, zelfs hier in Washington. Ze hebben geprobeerd een staatsgreep te plegen in Montenegro. Fucking Montenegro, Ed! De Russen hebben onze medewerkers in Moskou fysiek aangevallen. Die klotedirecteur van de FSB heeft een van hen een knal voor zijn kop verkocht! Zijn kop, Ed, na zijn arrestatie! Hun burgerlegers hebben een Maleisisch vliegtuig boven Oekraïne neergehaald. De Ivans

hebben de taliban kapitalen betaald om Amerikaanse soldaten te doden. Op social media hier hebben ze ons gek gemaakt. Ze hebben de hersenen van tientallen CIA-medewerkers verneukt met gerichte energiewapens. En ja, ze hebben me gedrogeerd en foto's gemaakt van mijn tieten. En niets van dit alles' – ze schraapte haar keel – 'heeft tot meer geleid dan een tik op de vingers. We moeten verdomme heldere grenzen gaan stellen die de kakkerlak in het Kremlin niet gaat overschrijden.'

'Dat ben ik met je eens, Artemis, honderd procent,' zei Bradley. 'Ik sta aan jouw kant.'

'Ik wil meespelen,' zei Procter. 'En ik heb gehoord dat er een vacature is, de nieuwe afdeling van ingewijden die alle enge Russische missies leiden. Moscow x.'

'De baan bij Moscow x? Artemis, de directeur is geen fan van je, niet na...'

'De onaangename voorvallen in Amman. En nu Doesjanbe.'

'Juist. Die onaangename gebeurtenissen zijn niet echt een aanbeveling.'

'Waar wil je me dan hebben?'

Bradley keek naar de afvuurinstellingen. 'Ik wil wel dat je aan Rusland werkt.'

'Nou, beveel me dan aan.'

Het was een ongebruikelijk warme en natte herfstochtend toen Procter de parkeerplaats overstak van het oorspronkelijke hoofdkantoor. Het negen-tot-vijfpersoneel van Langley stroomde als water om haar heen. Een straf van twee jaar uitzitten in dit gevangenenkamp, dacht ze, niet te geloven. Het voordeel was dat ze, als Bradley de directeur ervan kon overtuigen haar die baan bij Moscow x te geven, meer kans maakte Ivans vanuit Langley te gronde te richten dan vanuit zo ongeveer elke andere plek. En ze had zo veel schitterende ideeën om met de Ivans te kloten. Ze stuurde haar Prius het terrein af, richting de Vienna Inn, de kroeg die het toneel was geweest van talloze happy hours, ops-vieringen, promoties en zelfs een stuk of twee Ierse waken na de begrafenissen van kameraden van de Dienst. Procter was van plan daar twee, misschien drie dagen te gaan pitten.

Procter scheurde door het noorden van Virginia, geprikkeld door een helder visioen van chaos in Moskou tegen de achtergrond van de rijke melodie van het Zwanenmeer. Als ze gelovig was geweest, had Procter misschien geloofd dat de hand van God het in haar geest had geplant. Ze wist niet goed wat ze van God moest denken, maar ze dacht dat iedere redelijke godheid op dit punt wel een appeltje te schillen zou hebben met het Kremlin. Na alles wat zij hadden gedaan, zou God het haar niet beletten om een missie te leiden om de Ivans eens even stevig aan te pakken.

3

Sint-Petersburg

In de vroege uurtjes van een natte avond in Sint-Petersburg stapte een man in pak met goede snit uit een zwarte overheids-Mercedes en ging de lobby van een bank binnen. Hoewel hij die avond op pad was voor een roof, had hij geen mes of vuurwapen bij zich. In plaats daarvan droeg hij een stapel officiële documenten als wapen, waarmee hij een grote hoeveelheid ongemunt goud kon overboeken vanuit de reserves van de bank, opgeslagen in een kluis vier verdiepingen onder straatniveau en op dat moment bewaakt door een goed bewapend team en verschillende beampten, van wie er op dat moment maar een paar sliepen.

Met de papieren was de man in pak, luitenant-kolonel Konstantin Konstantinovitsj Tsjernov van de Federal'naja sloezjba bezopasnosti, de FSB, de Russische veiligheidsdienst, gemachtigd om tweehonderdeenentwintig goudstaven van de bank over te brengen naar een strategische voorraad in het oosten.

Tsjernovs zwarte Ferragamo's klikten op het marmer van de lobby en de smetteloze hakken werden gevolgd door een grote groep politieagenten die karren en kratten met zich meezeulden. De politie was tot haar ongenoegen door de FSB in de arm genomen voor een avondje mankracht. Tenslotte was het ongemunte goud zwaar: elke staaf woog iets meer dan twaalf kilo. Het hoofd beveiliging van de Rossiya Bank stond in de lobby op Tsjernov te wachten. De man was kolonel geweest in het Sovjetleger; hij kende het spel. De FSB had binnen de bank tientallen spionnen. De FSB bepaalde de regels. Tsjernov kon doen wat hij wilde.

Ze begroetten elkaar kil. Tsjernov keek hem emotioneel aan, was standvastig maar beleefd. Het papierwerk was dodelijk officieel en ondanks de spanning was er geen sprake van ruzie of discussie noch een stem die woedend werd verheven. Ooit was Tsjernov een soldaat en een

priester geweest, dus hij wist dat er geen andere wet was dan die van God en dat God deze wet alleen via Rusland duidelijk maakte. In veel maatschappijen zouden zijn orders die avond eigenmachtig, zelfs illegaal hebben geleken, maar wat Tsjernov betrof konden ze evengoed door God zijn ingefluisterd, niet anders dan de Heilige Schrift of een decreet van het Kremlin.

Het enige opvallende aan Tsjernovs uiterlijk was zijn aanzienlijke lengte. Hij was bleek, kaal en had blozende wangen. Zijn ogen waren bewegingloos en stonden bedachtzaam. Het zwarte pak kwam via de diplomatieke tas van Savile Row en was op maat gesneden voor zijn massieve gestalte. In zijn woorden klonk vaak het eerste teken van waanzin door en die avond was er nog maar weinig over zijn lippen gekomen.

Vanuit de lobby volgde Tsjernov het hoofd beveiliging naar een ruim kantoor met uitzicht over het plein. Daar namen ze het eerste bezwaar van die avond door: of Andrej Agapov, de belangrijkste aandeelhouder van de bank, op dit tijdstip moest worden gebeld om geïnformeerd te worden dat de staat een berg ongemunt goud had gevorderd ter waarde van bijna tweehonderd miljoen dollar. 'Hij moet op zijn minst weten wat er gaande is,' zei het hoofd beveiliging tegen Tsjernov met zijn vaste telefoon in zijn bleke handen geklemd. Hij stond op het punt om Agapov te bellen, maar bleef roerloos staan en wachtte op toestemming. Tsjernov knikte.

Een paar minuten sprak het hoofd van beveiliging met Agapov. Hij las de belangrijkste punten uit de papieren voor. Hij noemde Tsjernovs naam, rang en afdeling. Hij vroeg Agapov om instructies. Toen hing hij op.

'Gaan jullie weigeren?' vroeg Tsjernov, en zijn ogen fonkelden van nieuwsgierigheid.

'Nee,' antwoordde het hoofd van beveiliging, 'maar ik moet het jullie wel moeilijk maken.'

'Is dat verstandig, denk je?' wilde Tsjernov weten.

Ze waren het erover eens dat dat het niet was. Dat het hoofd beveiliging helemaal niets zou doen om voor vertraging of bemoeilijking van de overdracht te zorgen, maar dat Tsjernov onder druk zou benadruk-